

संपादकीय

एका साध्या मतासाठी...

अ ठराव्या लोकसभेची निवड करण्यासाठी केंद्रीय निवडणुक आयोगाने मतदानाचे वेळाप्रवक जाहीर केले असल्याने आता राजकीय घडामोर्डीना वेग येईल. रेंगाळलेल्या चर्चा पूर्ण कराव्या लागतील. जागवाचाप वेगाने ठरावावे लागेल. देशभरात मतदानाने सात आणि महाराष्ट्रात पाच टप्पे असले तरी आता थडाक्याने प्रचाराला लागावे लागेल. रविवारी राहुल गांधी यांची मुंबईतील छत्रपती शिवाजी पार्कवर सभा झाली. त्याची 'भारत जोडा न्याय याचा' समाप्त झाली आहे. ही त्याची दुसरी याची. प्रचाराचा नाश त्याने फोडलाच आहे. आता त्याने 'इंडिया'ला मतदारांसारे एक संभव्य पर्याय म्हणून उभे करावे लागेल. परंप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी प्रचाराला फार आधीच सुरुवात केली आहे. आता आचासहिती लागू झाल्यामुळे केंद्र सरकारच्या जाहिरातीवर बंधने येतील. विविध योजनांच्या, मोदी यांची छबी असणाऱ्या जाहिराती सरकारी खाचाने देता येणार नाहीत. दुपरीकडे, पक्षांच्या जाहिरातीचा हिंसेव निवडणुक आयोगाने देणें अपेक्षित आहे. मोदीची छबी आता आधीच्याही समाळवा जाहिराती, फलक, येजनांचे इ-पोर्टल इथून हटवावा, अशी मागणी होत आहे. काहींनी तशा याचिका केल्या आहेत. या तांत्रिक बाबी असल्याने तरी कोट्यांची मतदाराच्या हातात फोन आणि 'दुनिया मुळी में' असताना तेथे कोण करी बाजी मारतो, यावर बरेच अवलंबून आहे. 'प्रत्यक्षाहिन प्रतिमा उक्टर्ट' बनविण्याची ताकद या माध्यमांमध्ये असते. ती प्रभावीपणे करी वापरावाची, हे विरोधकाना अलीकडे च समजू लागले आहे. भाजप आणि स्वतः परंप्रधान या कलेत फार पुढे निघून गेले आहेत. त्यांना त्याचा निश्चितच लाभ होणार आहे.

लोकसभा आणि चार राज्यांमधील विधानसभा निवडणुकांचे वेळाप्रवक जाहीर होण्याच्या ऐन मुहूर्ताच्या आधी बन्याच वाहिन्या, खाची संस्थांनी आपली कलाचाचण्याची पहिली फेरी पूर्ण केली आहे. आता मध्याला काळात असे काही करता येणार नाही. थेट मतदानानंतर चाचण्या होतील. 'एपिस्टर पोल' म्हणून अंदाज घेत येईल. त्यांचाही निष्कर्ष एक जनला सायंकाळी पाच वाजता मतदानाची शेवटची फेरी पुरी केली की मागच सांगता येईल. चार जूनला तर प्रव्यक्ष मतमोजीचा आहे. सगळ्या पाहण्यांची सरासरी काढली तर पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि भारतीय जनता पक्षाता सलग येणे खेप मिळाऱ्यार, असे दिसते आहे. जे लक्षवाधी तयार करायला होतील, 'एपिस्टर पोल' म्हणून अंदाज घेत येईल. त्यांचाही निष्कर्ष एक जनला सायंकाळी पाच वाजता मतदानाची शेवटची फेरी पुरी केली की मागच सांगता येईल. चार जूनला तर प्रव्यक्ष मतमोजीचा आहे. सगळ्या पाहण्यांची सरासरी काढली तर पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि भारतीय जनता पक्षाता येणे खेप मिळाऱ्यार, असे दिसते आहे. काहींनी असिंक्षित, असंघटित, जाती-पातीमध्ये विभागलेला असला तरी भारतीय मतदार अंतशय सुबुद्ध आहे. त्याने आजवर भल्याभल्याना चारी मुळ्या चीत करून, प्रकाशशोतून उचलून प्रभावाच्या अंधाचा कोपचांपांमध्ये फेकून दिले आहे.

भारतीय मतदार हा असा शक्तिशाली असला तरी हाऊड्याचा भारत' त्याला नेमका कसा हवा आहे आणि त्याचे दैनंदिन जीवन समाधानी होण्यासाठी त्याला नेमके काय हवे आहे. याचे थेट प्रतिबिंब पक्षांच्या जाहीरनास्यात फारच क्वचित पडते. बलाद्य पक्षांचे उमेदवारही आपल्या पक्षशेषांचा जितका विचार करतात, तितका मतदारांचा करीत नाहीत. यासाठी कोणत्याही पक्षाशी थेट संबंध नसराच्या नागरिकांचे गट व संघटनांनी दोन यात्रावार जाहीरनामे तयार करायला होते. एक, प्रत्येक मतदारसंघाचा अणी दुसरा, एकूण राष्ट्रीय कार्यक्रमांचा. पाच वर्षांपूर्व एक दाच होणारी मतदानाची कीली ही लोकशासाठी निकोप चालाविण्यासाठी आणि ती अधिक अंतर्संवाद, भरीव होण्यासाठी पुरेशी नाही; हेच आपल्याला सात दशकांत समजलेले नाही. तसेच गंभीर प्रयवही सातत्याने झालेले नाहीत. 'एका साध्या सत्यासाठी, देता यावे पंचप्राण' असे म्हणताना कवीच्या मनात जी आटोकाट, पराकोटीची सत्यनिष्ठा व तळमळ आहे; तशी तळमळ व निष्ठा 'एका साध्या मतासाठी देता यावे पंचप्राण...' असे म्हणू शकणाऱ्या मतदारांच्या मनात तेव्याला होवी. ती तितकीच विप्रत्र आणि गंभीर आहे. मात्र, म्हणून कोणीही मनात विजयाची खात्री बाळून नवे. किंतुही अशिक्षित, असंघटित, जाती-पातीमध्ये विभागलेला असला तरी भारतीय मतदार अंतशय सुबुद्ध आहे. त्याने आजवर भल्याभल्याना चारी मुळ्या चीत करून, प्रकाशशोतून उचलून प्रभावाच्या अंधाचा कोपचांपांमध्ये फेकून दिले आहे.

